

دانشگاه علوم پزشکی لرستان، دانشکده پرستاری-مامایی خرم آباد

نام درس: روش تحقیق پیشرفته مقطع و رشته: کارشناسی ارشد پرستاری (داخلی-جراحی، مراقبت ویژه و اورژانس)

نیمسال: اول 1404-1405

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد 1/5 (1 واحد نظری و 0/5 واحد عملی) زمان برگزاری کلاس: روزهای سه شنبه ساعت 13-15 عصر

نوع واحد: نظری-عملی مدرسین: خانم دکتر مژگان خادمی، آقای دکتر محمد غلامی

هماهنگ کننده درس: آقای دکتر محمد غلامی ساعت مشاوره با مدرسین: سه شنبه ها ساعت 12-13

آدرس دفتر مدیر درس: دانشکده پرستاری و مامایی، طبقه همکف، اتاق هیئت علمی
پست الکترونیک: mohammad13565@yahoo.com
تلفن: 06633120140

هدف کلی: کسب مهارت و تسلط فراگیران بر مفاهیم روش تحقیق کمی، به گونه ای که قادر به طراحی و اجرای یک طرح پژوهشی و کاربرد نتایج تحقیقات در عمل باشند.

شرح درس: این درس برای بیان اصول و روش های تحقیق در علوم پزشکی، طراحی و نقد تحقیق ارائه می شود تا دیدگاه فراگیران در خصوص پژوهش، توسعه یافته و نگرش حل مساله برای مواجهه با مسائل پیرامون در آنها، ایجاد شود که خود، پایه ای برای عملکرد مبتنی بر شواهد (evidence based practice) محسوب می گردد.

رئوس مطالب: (34 ساعت)

الف: نظری (17 ساعت)

- * مروری بر روش عملی و ارتباط آن با تحقیق
- * آشنایی با پژوهش (تاریخچه، تعاریف، انواع مطالعات کمی، انتخاب موضوع و عنوان تحقیق)
- * چارچوب نظری-بهداشتی، مروری بر مطالعات و روش استفاده از منابع
- * اهداف، سئوالات، فرضیه ها، پیش فرض ها و محدودیت های پژوهش
- * روش ها و مواد تحقیق (جامعه، نمونه و روش های نمونه گیری، محیط پژوهش، متغیرها و مقیاس های سنجش آنها، روش های گردآوری داده ها، روایی و پایایی ابزار، نمایش یافته ها، منابع داده ها، روش های آماری تجزیه و تحلیل اطلاعات، اصول اخلاقی در پژوهش)
- * تحلیل داده ها و ارایه یافته ها
- * نتیجه گیری و بحث، پیشنهادات برای کاربرد یافته ها و پژوهش های آتی
- * نحوه تنظیم و نگارش طرح پژوهشی

* روش های کاربرد نتایج تحقیقات در بهبود خدمات پرستاری (research utilization)

ب: عملی (17 ساعت)

* انتخاب یک موضوع و عنوان پژوهشی مرتبط با رشته تحصیلی

* نگارش طرح پژوهشی در مورد عنوان انتخابی

* گزارش طرح پژوهشی در کلاس، پاسخ به نقدها و انجام اصلاحات

* نقد پایان نامه ها و طرح های پژوهشی ارایه شده توسط دیگر فراگیران

* نقد یک مقاله اصیل در پرستاری

اهداف بینابینی / جزئی: (اهداف را با توجه به حیطه ها و سطوح مختلف بنویسید)

در پایان این درس و هر جلسه تدریس، دانشجویان قادر باشند:

- 1) ضرورت تحقیق در پرستاری، ویژگی های یک موضوع مناسب تحقیق و چگونگی تدوین بیان مساله تحقیق را تشریح کنند.
- 2) اهداف جزئی و کلی را از هم افتراق دهد.
- 3) انواع سوال های تحقیق (اصلی، ویژه و کاربردی) را تدوین کند.
- 4) انواع فرضیه تحقیق را تعریف کرده و منطق تدوین آن را مشخص کند.
- 5) تفاوت میان فرضیه تحقیق و فرضیه آماری را شرح دهد.
- 6) قادر به نگارش انواع فرضیات تحقیق باشد.
- 7) مفهوم سازه و متغیر را تعریف کرده و برای هر کدام مثالی بیان کند.
- 8) تفاوت میان تعریف عملیاتی و تعریف نظری مفاهیم و اصطلاحات را بیان کند.
- 9) انواع متغیر های تحقیق در یک طرح پژوهشی را شناسایی کند.
- 10) مقیاس های مختلف برای اندازه گیری متغیر ها را بیان کند.
- 11) اهمیت و بازنگری و مرور متون و بررسی پیشینه تحقیق را بیان کند.
- 12) منابع جستجوی اطلاعات برای انجام مرور متون را معرفی نماید.
- 13) برای یک موضوع، پژوهشهای قبلی را با نظر انتقادی بررسی کرده و گزارش تدوین کند.
- 14) انواع روشها و ابزارهای گرد آوری داده ها را شرح دهد.
- 15) ویژگی های انواع مختلف ابزارهای اندازه گیری را مقایسه نماید.
- 16) انواع اعتبار (محتوا، سازه، ملاکی) را توضیح دهد.
- 17) روش های مختلف افزایش اعتبار درونی و بیرونی و عوامل موثر بر آنها را شرح دهد.
- 18) انواع دیزاین مطالعات کمی را شرح داده و کاربرد آن ها را در پرستاری بیان کند.
- 19) جامعه، نمونه و محیط پژوهش را توضیح دهد.
- 20) انواع روشهای نمونه گیری را توضیح دهد.
- 21) ملاحظات اخلاقی در پژوهش را تحلیل نماید.

- 22) قادر به نقد و بررسی پژوهشها باشد.
- 23) قادر به تنظیم یک طرح پژوهشی باشد.
- 24) قادر به تحلیل و کاربرد شواهد تحقیق در پرستاری بالینی باشد.

متدهای تدریس:

- الف) سخنرانی و بحث گروهی
- ب) پروژه و کنفرانس
- پ) یادگیری مبتنی بر کیس
- ت) نقد و بررسی مقالات مرتبط و پروپوزال ها

وظایف دانشجویان:

- الف) حضور منظم در کلاس با رعایت الزامات حرفه ایی
- ب) مشارکت فعال در جلسات نقد، پرسش و پاسخ و بحث گروهی
- پ) ارائه به موقع تکالیف آموزشی و پیگیری تکالیف (دانشجو موظف است در محدوده زمانی مشخص شده توسط استاد، تکالیف آموزشی را به اتمام رساند و تحویل دهد. تکالیفی که خارج از محدوده زمانی انجام شود، بررسی و ارزیابی نمی شوند)
- ت) مشارکت حرفه ای و حمایتی در فعالیت های تیمی
- س) نقد و بررسی یک پایان نامه توسط هر دو دانشجو
- ش) نقد و بررسی یک مقاله توسط هر دانشجو

وسایل کمک آموزشی:

وایت بورد، پروژکتور اسلاید

نحوه ارزیابی دانشجو:

- الف) آزمون کتبی پایان ترم: 7 نمره (حیطه شناختی)، شامل سئوالات تستی و تشریحی
- ب) تدوین و نگارش گام به گام پروپوزال و ارائه آن در هر جلسه : 4 نمره (حیطه روانی/حرکتی، شناختی(استدلال و ارزیابی و کاربرد))
- پ) تکمیل و تدوین یک پروپوزال و ارائه کامل آن در پایان ترم، با حضور مدرسین و دانشجویان : 4 نمره (حیطه روانی/حرکتی، شناختی(استدلال و ارزیابی و کاربرد) (بر اساس ارزشیابی مدرسین، همتایان و خود ارزشیابی)
- ت) مشارکت فعال و منظم در کلاس، مطالعه موضوعات و مقالات مرتبط با موضوع جلسات و انجام تکالیف مربوط به هر جلسه : 3 نمره
- س) نقد مقاله و نقد پایان نامه : 2 نمره (استدلال و ارزیابی و کاربرد)
- * تکمیل پروژه یا طرح نهایی شامل ارائه یک پروپوزال و نقد آن، نقد یک مقاله و پایان نامه تا پایان ترم (در حیطه روانی-حرکتی استدلال و ارزیابی) است.

* در صورت برخورداری طرح پیشنهادی از معیارهای مناسب برای انتخاب به عنوان پروپوزال نهایی برای پایان نامه، 1 نمره به کل نمرات اضافه خواهد شد.

* منبع طراحی سوالات و پاسخ ها در آزمون نهایی، نسخه های اصلی کتب معرفی شده می باشد.

منابع:

* Polit DF. Beck CT. Nursing research: generating and assessing evidence for nursing practice Philadelphia: lippincott. Williams & Wilkings. Last edition.

* Burns N. Grove SK. The Practice of Nursing Research. Philadelphia :W.B Saunders. Last edition.

*Griffiths P. Bridges J. nursing research methods. London. Sage. Last edition.

*Marilynn J. Wood, Janet C. Ross-Kerr. Basic Steps in Planning Nursing Research: From Question to Proposal. Last edition.

*william L. Holzemer. Improving health through nursing research. Oxford : wiley-blackwell. last version.

*John Maltby. Research methods for nursing and health care. Harlow: pearson.n. last version.

*Carpenter C. Suto M. Qualitative Research for Occupational & Physical Therapists. 3rd Ed. Oxford: Blackwell. Last edition.

*Streubert HJ, Carpenter DR. Research in Nursing. 5th ed. Philadelphia: Lippincott. Last edition.

*Corbin J. Strauss A. Basics of qualitative research. sage. Last edition.

*پرویزی سرور، ادیب حاج باقری محسن و صلصالی مهوش. اصول و روش های پژوهش کیفی، نشر جامعه نگر. 1394

*برنز سوزان، گرو نانسی. ترجمه دهقان نیری، ناهید و همکاران. روش تحقیق پرستاری، ارزیابی، ترکیب و تولید شواهد. انتشارات اندیشه رفیع. 1400

*حجتی حمید. روش تحقیق و آمار در پرستاری و علوم پزشکی. نشر حکیم هیدجی. چاپ اول، 1404

*اصول تحقیق پرستاری ارزیابی شواهد برای حرفه پرستاری (پولیت، تاتانوبک). ترجمه جلالی نیا فاطمه، صالحی تهمینه و دهقان نیری ناهید. اندیشه رفیع، 1393

*سلطانی اکبر و همکاران. پزشکی مبتنی بر شواهد. ویرایش دوم. نشر ویستا، نسخه آخر.

تایم تیبل ارائه درس (تئوری-عملی)

جلسه/مدرس	تاریخ و ساعت برگزاری	هدف کلی	اهداف رفتاری ویژه: دانشجویان قادر باشند:	حیطه یادگیری/طبقه
1 خانم دکتر خادمی	1404/07/15	* آشنایی با طرح درس و وظایف یادگیری مرتبط با درس * آشنایی و کسب دانش در زمینه تحقیق پرستاری و مبانی آن	1- تحقیق پرستاری و پژوهش مراقبتی یا عملکردی را تعریف و اهمیت آن را تشریح کند. 2- تاریخچه، تکامل تاریخی و رشد تحقیق پرستاری را توضیح دهد. 3- پارادایم ها، منشاء فلسفی روش های تحقیق پرستاری کمی و کیفی را تشریح و تمایز دهد. انواع روشهای استفاده از پژوهش را نام ببرد (کمی، کیفی، مداخله ای و پیامدی) 3- منابع دانش در پرستاری، روشهای کسب دانش پرستاری (سنت، تخصص، شهود و...) و اهداف تحقیق در پرستاری را نام ببرد. 4- سطوح شواهد تحقیق را شناسایی کند. 4- مثالهایی از تحقیقات کمی و کیفی و کاربرد آنها را در بالین بیان کند.	شناختی/2 و 3

2	آقای دکتر غلامی	1404/07/22	افزایش دانش و مهارت در زمینه انتخاب موضوع تحقیق و بیان مساله	1-اهمیت مسئله تحقیق در پرستاری را توضیح دهد. 2-منابع تعیین موضوع یا مسئله تحقیق را نام ببرد. 3-مقدمه، بیان مساله و ضرورت تحقیق را توضیح دهد 4-قابلیت اجرایی یک مطالعه را تشریح نماید. 5-گام های اصلی در تحقیق کمی را نام ببرد.	شناختی/3و2
3	خانم دکتر خادمی	1404/07/29	افزایش دانش و مهارت در زمینه مرور متون و چارچوب نظری مطالعه	1-اهمیت مرور متون در تحقیق را توضیح دهد. 2-پایگاههای اطلاعاتی و منابع مرور متون را بشناسد. 3- جستجوی منابع علمی را بکار گیرد. 4-مراحل مرور متون را بیان کند. 5-نحوه پردازش و استفاده از مرور متون و یافته های سایر مطالعات را بداند. 6-انواع مرور پیشرفته نظیر متاآنالیز و متاسنتز را بشناسد. 7-خصوصیات چارچوب های نظری و مفهومی را توضیح دهد. 8-توسعه چارچوب پژوهش برای مطالعه را تشریح کند.	شناختی/2و3و4
4	مدرسین (خانم) دکتر خادمی،	1404/08/06	تمرین 1 : ارائه گزارش پیشرفت فعالیت مرتبط با عنوان تحقیق و بیان مساله	1- فعالیت های مرتبط با عنوان طرح تحقیق و بیان مساله را ارائه کند.	روانی/حرکتی و شناختی 4 و 5 (استدلال و تحلیل)

	2-در بحث گروهی مرتبط با نقد عنوان تحقیق و بیان مساله مشارکت کند.			آقای دکتر غلامی)
شناختی/3و2	1-واژه های پدیده، مفهوم و تئوری را شناسایی کند. 2-انواع متغیرهای مورد مطالعه را شناسایی و تمایز دهد. 3-انواع فرضیات و سئوالات تحقیق و منابع آنها را توضیح دهد. 4-سئوالات کلی، ویژه و کاربردی تحقیق را توضیح دهد. 5-اهداف کلی، ویژه و کاربردی تحقیق را توضیح دهد 6-تعریف نظری و عملی مفاهیم و اصطلاحات را تمایز و بیان کند.	آشنایی و کسب دانش و مهارت در زمینه <u>فرآیند و زبان تحقیق(اهداف، سئوالات...)</u>	1404/08/13	5 آقای دکتر غلامی
شناختی/3و2 و روانی/حرکتی	1-تقسیم بندی انواع مطالعات را نام ببرد. -اصول و مبانی طرح همبستگی مقطعی را توضیح دهد. 2-اصول و مبانی طرح های پیمایشی و موردی را بیان کند. 3-اصول و مبانی طرحهای گذشته نگر را بیان کند. 4-اصول و مبانی طرح های آینده نگر را بیان کند. 5-اصول طرح سری زمانی را توضیح دهد.	* افزایش دانش و مهارت در زمینه تقسیم بندی انواع طرح های مطالعات کمی * شناخت و کسب دانش در مورد طرح های غیر تجربی و کاربرد متناسب آنها	1404/08/13	6 خانم دکتر خادمی

7 مدرسین (خانم) دکتر خادمی، آقای دکتر غلامی)	1404/08/20	<u>تمرین 2</u> : ارائه گزارش پیشرفت فعالیت مرتبط با ادامه بیان مسئله تحقیق، مرور متون، اهداف و فرضیات و سئوالات	1- فعالیت های مرتبط با ادامه بیان مسئله طرح تحقیق، مرور متون و انتخاب اهداف و فرضیات و سئوالات را ارائه کند. 2- در بحث گروهی مرتبط با نقد بیان مسئله طرح تحقیق، مرور متون، اهداف و فرضیات و سئوالات مشارکت کند.	روانی/حرکتی و شناختی 4 و 5 (استدلال و تحلیل)
8 آقای دکتر غلامی	1404/09/05	* افزایش دانش و مهارت در زمینه انواع طرحهای نیمه تجربی/شبه تجربی و کاربرد متناسب آنها * آشنایی با اصول کنترل تحقیق کمی در مطالعات تجربی/کارآزمایی بالینی و کاربرد متناسب آنها	1-خصوصیات طرح های تجربی و عوامل موثر بر روایی داخلی این گونه طرح ها را توضیح دهد. 2-اصول طرح گروهی پیش آزمون-پس آزمون را توضیح دهد. 3-اصول طرح چهار گروهی سالمون را توضیح دهد. 4-اصول طرح فاکتوریل را توضیح دهد. 5-اصول طرح اندازه های تکراری را توضیح دهد. 6-اصول طرح ساده تجربی دو گروهی را توضیح دهد. 7-اصول طرح گروه کنترل نامعادل را بیان کند 8-اصول طرح نیمه تجربی تک گروهی و دو گروهی را تشریح کند. 9-کنترل عوامل خارجی و داخلی تحقیق را تمایز دهد.	شناختی/4و3و2 و روانی/حرکتی

	10-روشهای کنترل خصوصیات واحدها را بیان کند. 5- مبانی اعتبار داخلی و خارجی تحقیق را توضیح دهد.			
شناختی/3و2 و کاربردی و تحلیل	1-جمعیت هدف و جامعه مورد مطالعه را شناسایی کند. 2-اصول نمونه گیری و تعیین حجم نمونه را توضیح دهد. 3-انواع نمونه گیری احتمالی را توضیح دهد. 4-انواع نمونه گیری غیر احتمالی را توضیح دهد. 5=اصول کورسازی، جور کردن و تصادفی سازی نمونه ها را توضیح دهد. 6-توضیحی اجمالی در خصوص کاربرد آمار توصیفی و تحلیلی بیان کند. 7-تست های آماری دو متغیری و چند متغیری را تمایز دهد. 8-اطلاعات آماری و نتایج مطالعه را تفسیر کند.	* افزایش دانش و مهارت در مورد انتخاب جامعه هدف و انواع نمونه گیری، تصادفی سازی در مطالعات کمی * آشنایی با اصول تحلیل و گزارش داده های کمی	1404/09/12	9 دکتر رسول محمدی
روانی/حرکتی و شناختی 4 و 5 (استدلال و تحلیل)	1- فعالیت های مرتبط با متدولوژی طرح تحقیق را ارائه کند. 2-در بحث گروهی مرتبط با نقد متدولوژی تحقیق مشارکت کند.	<u>تمرین 3</u> : ارائه گزارش پیشرفت فعالیت مرتبط با متدولوژی طرح تحقیق	1404/09/19	10 مدرسین (خانم دکتر خادمی، آقای دکتر غلامی)
شناختی/3و2 و کاربردی و تحلیل	1-با مبانی تحقیق کیفی آشنا شود.	مبانی تحقیق کیفی	1404/09/26	11

	2-انواع رایج روشهای تحقیق کیفی مثل فنومنولوژی و گراند تئوری را شرح دهد.			خانم دکتر خادمی
شناختی/2و3و4و5	1-تعریف جمع آوری داده ها و منابع جمع آوری داده ها را بیان کند. 2-روشهای خود-گزارشی در جمع آوری داده ها و اشکال مقیاس های خود-گزارشی را توضیح دهد. 3-روشهای مشاهده ایی در جمع آوری داد ها را توضیح دهد. 4- روشهای بیوفیزیولوژیک در جمع آوری داده ها را توضیح دهد. 5- کاربرد روش دلفی در جمع آوری داده ها را تشریح کند.	افزایش دانش و مهارت در مورد انواع روشهای جمع آوری داد ها و مقایسه آنها	1404/10/02	11 آقای دکتر غلامی
شناختی/4و3و2	1-انواع خطاهای اندازه گیری را شناسایی کند. 2-روایی و پایایی را تعریف کند. 3-روایی صوری را توضیح دهد. 4-تعیین روایی محتوی کمی و کیفی را توضیح دهد. 5-تعیین روایی معیاری/ملاکی را توضیح دهد. 6-تعیین روایی سازه را توضیح دهد.	* کسب دانش در مورد مفاهیم اندازه گیری * کسب دانش و مهارت در مورد روشهای تعیین روایی و پایایی مقیاس ها در مطالعات کمی	1404/10/09	12 خانم دکتر خادمی

	7-روشهای تعیین پایایی را توضیح دهد.			
13	مدرسین (خانم) دکتر خادمی، آقای دکتر غلامی)	1404/10/16	تمرین 4: ارائه گزارش تعیین طرح نمونه گیری و حجم نمونه و گردآوری داده ها روش های گردآوری داده ها و تضمین کیفیت را ارائه کند. 2- در بحث مرتبط با روشهای نمونه گیری و گردآوری داده ها شرکت کند.	1- فعالیت های مرتبط با روشهای نمونه گیری و انتخاب اهداف و فرضیات و سئوالات را ارائه کند.
14	خانم دکتر خادمی	1404/10/23	افزایش دانش و مهارت در زمینه کاربرد اخلاق در پژوهش	1-اهمیت اخلاق در پژوهش را توضیح دهد. 2-کدهای اخلاقی ملی و بین المللی را بیان کند. 3-اصول پایه اخلاق در پژوهش نظیر سودمندی، عدالت، رضایت آگاهانه و حق استقلال را توضیح دهد.
15	آقای دکتر غلامی	1404/10/30	کسب دانش و مهارت در زمینه کاربرد شواهد در مراقبت پرستاری	1-عملکرد مبتنی بر شواهد در پرستاری را توضیح دهد. 2-موانع و تسهیل کننده های کاربرد شواهد در عمل پرستاری را توضیح دهد. 3-مراحل عملکرد مبتنی بر شواهد در پرستاری را توضیح دهد.
16	مدرسین (خانم) دکتر خادمی، دکتر غلامی)	در ساعات آزاد طی هفته	کسب دانش و مهارت در زمینه نقد تحقیقات کمی و کیفی	1-اصول نقد بیان مساله را توضیح دهد. 2-اصول نقد متدولوژی تحقیق را بیان کند. 3-اصول نقد قسمت یافته ها و بحث تحقیق را توضیح دهد. 4-ابزارهای نقد تحقیقات کمی یا کیفی را ذکر کند.

	5-یک مقاله یا مطالعه کمی را نقد کند.			
شناختی/6و5و4 روانی-حرکتی	1-تنظیم و تدوین نهایی پروپوزال در زمینه یک طرح مطالعه تجربی یا غیرتجربی 2-در بحث گروهی مرتبط با نقد مراحل تدوین و تکمیل پروپوزال مشارکت کند.	تمرین 5: ارائه گزارش نهایی پیشرفت فعالیت مرتبط با تکمیل طرح تحقیق	در ساعات آزاد طی هفته	17 مدرسین (خانم دکتر خادمی، آقای دکتر غلامی)
شناختی/6و5و4 روانی-حرکتی	1-تنظیم و تدوین نهایی پروپوزال در زمینه یک طرح مطالعه تجربی یا غیرتجربی 2-در بحث گروهی مرتبط با نقد مراحل تدوین و تکمیل پروپوزال مشارکت کند.	تمرین 6: ادامه ارائه گزارش نهایی پیشرفت فعالیت مرتبط با تکمیل طرح تحقیق	در ساعات آزاد طی هفته	18 مدرسین (خانم دکتر خادمی، دکتر غلامی)